

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 106 (3268) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Üzenet

(P. I.) Olyan helyre kerültem egy rövid felőrára, ahol az emberek rendszeresen sokat és meglehetősen felelőtlenül beszélnek, ahol ezeket a beszélgetéseket székhez szegezve kell minden jelenlevőnek meghallgatnia. Magas politika, szociológia váltogatták egymást a kialakult beszélgetés fonálán. Pedig nem is voltunk sokan. De volt egy valaki, aki szívesen vitte a szót. Ezt kellett hallgatni mindnyájunknak türelemmel, anélkül, hogy érdemes lett volna hangosan beleszólni és a merész bölcselkedővel vitát kezdeni.

A zsidókról volt szó. Közkeletű és közkedveltségnek örvendő téma ez minden vonatkozásban. Sokat és érdekesen lehet róla csevegni s nálunk bizony mindenkinek van tapasztalata bőven a zsidók körül. De emberünk, aki rendíthetetlen nyugalommal adta elő terveit és elveit, nem nagyváradi volt. S az mondanivalóján is meglátszott. Nyers volt, bárdolatlan és teljesen használhatatlan. Így vagyunk egyébként mindenkivel, aki feneketlen tengert s ehhez hasonlót emleget. Az egész mondkát természetesen nagy hallgatás fogadta. Olyan hallgatás, amelytől már csak egy hajszál választja el az ellentmondást, a leintést. Vitézünket azonban az sem zavarta. Diadalmasan nézett körül és várta a hatást, amely egészen lesújtó volt reá nézve. Mindenütt hideg hallgatás fogadta. S a hallgatást valaki azzal törte meg, hogy „Zoli megnősült”. Zoli volt a közös ismerős. Az előbb merészen és vadul szociológizáló fiatalember most erre a témára csapott le. El kezdte sajnálni Zolit, aki megnősült. Hogy hogyan is tehetett ilyet! Megnősülni! Ki hallott ilyet? A legnagyobb ballépés. A sajnálkozások után pedig izetlen tréfák következtek. Felhőborítóan izetlen tréfák.

Ez indított arra, hogy erről a helyről üzenjek a hebehurgya fiatalembereknek, aki magesszárnyalású szociológiai és rendészeti elméletekkel szeretné megoidani a zsidó kérdést, de ugyanakkor feje bubjág benne csücsül a legsötétebb destruktív zsidó szellemiség szőszában. Olyan elveket vall, olyan erkölcsi felfogásban él, amely a legnagyobb veszedelmet jelent minden vonatkozásban a magyar életre. Életünk, jövőnk, örök, zavarmentes fejlődésünk alapvető feltétele a családi élet szentsége, a tiszta erkölcs feltétlen parancsoló ereje. Határainkon mindenütt nagyobb biológiai erejű népek állnak. Az élet elemi erővel követeli jogait. A küzdelemben csak az áll meg, aki hajthatatlanul áll a tiszta erkölcs alapján. Erős családok sok gyermekkel, tiszta ifjúság és az erkölcsön féltékenyen őrködő közvélemény: ez a legkevesebb, amit má a magyar érzés megkíván. Ezek nélkül senki sem vállalhatja magát jó magyarnak.

Churchill Roosevelttel meghívására Washingtonba érkezett

Vezérkari tisztek utaztak Churchillel az Egyesült Államokba. Haditerveket tárgyal meg a két angolszász államférfi

Cap Bone félszigetén még mindig keményen ellenállnak a tengelycsapatok

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Churchill angol miniszterelnök Washingtonba érkezett, — jelenti az angol híroroda. Érkezésekor Roosevelttel elnök fogadta. Washingtoni tartózkodása alatt az elnök vendége lesz. Churchill kíséretében utazott Washingtonba az angol vezérkar katonai tengerészeti szakértője. Churchill és Roosevelt megbeszéléseket folytatott egymással.

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat tudósítója jelenti Washingtonból, hogy a Roosevelt-Churchill találkozót Roosevelt meghívása következtében valószínűleg meg. Az értekezlet valószínűleg azért tartották meg Washingtonban, mert Roosevelttel írtózik az utazás fájdalmainál.

Zürichből jelenti (MTI.): Zürichből jelenti: Bár a hivatalos közlések Churchill washingtoni látogatásának célját nem említik, valószínű, hogy a megbeszéléseken elsősorban a szövetségesek legközelebbi haditerveit tárgyalják meg és csak másodsorban foglalkoznak a háború utáni kérdések tisztázásával.

Bone félszigetén még mindig keményen ellenállnak a tengelycsapatok

Berlin. (Bud. Tud.): Bone félszigetén a németek és olaszok még mindig keményen ellenállnak. bár kétségtelen, hogy helyzetük a keddi harcok nyomán még súlyosbodott. Bizerta kiürítése után Alexander tábornoknak módjában volt a Bizertától délnyugatra harcoló csapatokat elszállítani és harchavetni a ten-

gelycsapatok utolsó védelmiállásai ellen. Ennek következtében — berlini közlések szerint — az angolszászoknak sikerült Tunisztól a partmenti országúton előbbre jutni és behatolni a félsziget szorosabb értelemben vett hídfőállásaiba. A védőcsapatoknak azonban sikerült elzárni ezt a betörést.

Európa minden erejével megvédi területi érintetlenségét és jövőjét

Milánóból jelenti: (MTI.) A Német TI jelenti: A Popolo d'Italia hasábján Appellius képet rajzol a jelen hadihelyzetről. Az angoloknak és amerikaiaknak csak három évi hatalmas ipari és katonai előkészület, valamint nagy tengeri és szárazföldi szállítások után sikerült a kis Tuniszban repülőgépből, ágyuból, páncélkoocsból és mindenféle egyéb hadianyagból, valamint csapatokból, nyomozó tulerőt szerezniük. Ez a katonai nyomás megtörhette

ugyan a tuniszi tengelycsapatok tisztán anyagi ellenállását, de nem törte meg szellemét. Annak a hősie ellenállásnak, amelyet a németek és olaszok a szűk tuniszi részen kifejtettek, jelképes jelentősége van. Ezeknek a harcosoknak a vitézsége megértette az angolokkal és amerikaiakkal, kikkel kell majd szembeszállaniok, ha kísérletet tesznek arra, hogy Európa földjére lépjenek.

Appellius utal arra, hogy a tengely-

hatalmak, minő hatalmas, műszaki, forgalmi és hadi berendezésekkel, továbbá csapatokkal, fegyverben, lőszerben milyen tömegekkel rendelkeznek Európában, míg az angoloknak és amerikaiaknak számolniok kell a tengeri szállítási nagy veszélyeivel. Kiemeli továbbá, hogy a tengely harcosai a keleti harctéren ugyanolyan vitézséggel és eltökéltséggel küzdenek, mint a tunisziak, majd befejezésül így ír: Egész Európa lelke fellángol, hogy megvédje a szárazföld területi érintetlenségét és ezzel megóvjá az évezredek európai műveltségét. Német, olasz, finn, magyar, román, szlovák, horvát és bolgár harcosok milliói küzdenek, mert tudják, hogy Európa örökkévalóságának védelmét látják el az orosz puszták hordái és az angolszász tömegek ellen, akiknek az a tervük, hogy Európa történelme alá odatehessék ezt a szót: Véget!

Amerikai katonaság szállja meg a Husvét-szigeteket

Buenos Aires. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az Associated Press jelenti Santiago di Chiléből, hogy Brett altábornagy az Egyesült Államok karibitengeri védelmi berendezéseinek parancsnoka repülőgépen Chile fővárosába érkezett. Kíséretében van az Egyesült Államok haderejének több tisztje. Három napig szándékozik Chileben maradni. Nem ismeretes, hogy honnan jött és merre folytatja útját Chiléből. Brett altábornagy látogatását figyelemreméltónak tartják azzal a hírrel kapcsolatban, hogy a Chilehez tartozó Husvét szigeteket állítólag az északamerikai Egyesült Államok csapatai szállták meg. Ez a híresztelés a hivatalos cáfolatok ellenére sem akar elmúlni.

A zsidókérdésnek nálunk több oldala van. Gazdasági téren tagadhatatlanul komoly munka folyik úgy az államhatalom, mint a kisebb és nagyobb közösségek részéről, hogy az életfontosságú pozíciók magyar kezébe kerüljenek. A magyarélniakadás, ügyesség és élelmesség egyre jobban kidomborodik iparban és kereskedelemben szemben azzal a tévhitel, amelyet zsidó részről előszertettel terjesztettek: hogy a magyar nem való komoly gazdasági munkára. De honfoglalást kell végeznünk a szellemiek terén is. Itt is sok történet megteremtésével. De ezeket a kereteket — a különféle kamarákat, inté-

zeteket, intézményeket — tartalommal kell megtölteni s ennek a tartalomnak már minden zsidó szellemiségtől mentnek kell lennie. Sok mindennek meg kell változnia egyéni életünkben is. A zsidó eltűnhetik az üzletekből, a műhelyekből, az irodákból, a szinpadról, a szerkesztőségekből, a nagyvállalatokból, de még mindig maga után hagyhatja szellemiségét, amely magyar lelkében meggyökeresze, tovább folytathatja romboló munkáját. Ezzel a szellemiséggel kell számolnunk önmagunkban, mert csak megtisztultan tudjuk szolgálni a nagy magyar megújulás ügyét.

Kedves Barátom, akinek „magasszárnyalású” szociológiai eszmefutta-

tását végig kellett hallgatnom, éppen ezért támadt valamilyen nagy szomorúság a lelkemben, amikor cinikus megjegyzéseit is hallottam a házasság szentségéről. Szép dolog, ha nemzetért, népért aggódik s elszántan szembeszáll az ellenséggel, de ez az ellenség egyelőre az Ön lelkében tanyázik. Ott él és uralkodik destruktív erejével és onnan irányítja jobb sorsra méltó életét, amelyet pedig csak szeplőtelen tisztaságban vállalhat nyereségének és erejének a nagy nemzeti közösség.

Ezt üzenem azzal a hittel és reménységgel, hogy észrevételeimet nem tettem meg hiába.

Mozi műsora:

APOLLÓ: A Hírsek ura.
BELVAROSI: Késő.
CASINO: Robinzon.
KORONA: Halálos csók.

Törökország szigorúan ragaszkodik a fegyveres semlegesség álláspontjához

Istanbulból jelentik: (MTI) A Német TI jelenté: Szadak képviselő, az istanbuli sajtó legsúlyosabb szavú vezércikkírója, az Aksam hasábjain a tunézai csatával kapcsolatban azt írja, hogy nemcsak a Szovjet, hanem valamennyi más ország is, türelmetlenül várja a szövetségesek partraszállását Európában. Erthető azonban, hogy a szövetségesek a partraszállást gondosan elő akarják készíteni. Szadak dícséret után a fegyveres semlegesség bölcs politikáját, amelyet Törökország a jövőben is fenn akar tartani. A cikkíró szükségesnek érzi, hogy Törökországnak ezt a magatartását újra a világot elé tárja, miután bizonyos külföldi és belföldi körökben kétségüket fejezik ki a politika irányában. Ezek a körök azt mondják, hogy Törökország szakítani fog jelen politikájával, akár akarja, akár nem. Csupán idegenek, vagy távolallók hihetik azt, hogy Törökország akarva-nem akarva belesodródik a háborúba. Törökországnak minosen semmiféle teljesítendő kívánsága a jövőben sem és nem tart igényt semmiféle területre, sorsával meg van elégedve és nem gondol arra, hogy eddigi álláspontjától eltérjen.

London. (Bud. Tud.): Eden külügyminiszter Franco beszédéről, amelyben a spanyol államfő a béke mellett szállott alá, az alsóházban ezt mondta: Közvetítő kísérletek nem érdekelnek bennünket. Azután rámutatott Roosevelt elnöknek hasonló kijelentésére. Újra hangsúlyozta, hogy a szövetségesek változatlanul ragaszkodnak a tengelyhatalmak feltétlen megadásához.

Csütörtökön hoz ítéletet a bíróság a cigány tolvajszövetkezet bűnperében

Nagyvárad, május 12. Kedden délután, mint jelentettük, a nagyvárad-i törvényszék vitéz Biró Barna tanácsa nagyszabású lopási per tárgyalását kezdte meg. Szerdán délelőtt a törvényszék folytatta a tolvajszövetkezet tagjainak kihallgatását. A vádlottak rendkívül zavartan vallottak s igyekeztek főként arra irányulni, hogy legalább a lopások vádjának egyrésze alól mentessétek magukat. A sértettek és a tanúk igazoltatása, illetőleg személyadatainak felvétele után a bíróság a déli órákban a nyomozó hatóságok kihallgatását kezdte meg. Az eddig kihallgatott csendőrök a törvényszék előtt hangsúlyozták, hogy a vádlottak beismerő vallomásaikat minden kényszer nélkül tették meg a csendőrségen. Ítélelhozatal előreláthatóan csak csütörtök délután várható.

Valódi svájci órák

Turul, Invár, Levente és Honvéd

Viktor Arpád

szakképzett órásnál.

Rákóczi-ut 3.

Budapesten megkezdődött a háborus élet parazitáinak felszámolása

Szökevények, megrögzött kártyások, duhajok és beszivárgott zsidók után kutatnak

A MTI jelenti: A belügyminiszternek néhány nappal ezelőtt a háborus élet parazitái elleni eljárását bejelentő közleményével kapcsolatban, hétfőn délelőtt ellenőrzések kezdődtek Budapesten. Az ellenőrzéseket kedden is egész napon át folytatták. A detektívek először azokat szedik össze, akik munkatábor elől bujkálnak, vagy már onnan szöktek meg. A másik csoport a kávéházakat járja és azokat a kétes alakokat keresi, akiknek minosen más jövedelmi forrásuk, mint a kártya. A har-

madik detektívcsoporthoz a tömegszállításokat ellenőrzi, ahol a rovtomultu egyének tömegesen tartózkodnak, elősorban olyanok, akiket kitiltottak a főváros területéről. A külföldiek ellenőrző csoport a beszivárgott zsidókat szedi össze. Természetesen kiterjed a rendőrség figyelme a mulatóhelyeken tohódó és hangoskodó társaságokra is. A kétnapos ellenőrzés végleges eredményét még nem állították össze, de már is több száz igazoltatás, őrizetbevétel és internálás történt.

Vitéz Jány Gusztáv elismerését fejezte ki a Vöröskereszt áldozatos munkája felett

A MOT jelenti: Vitéz Jány Gusztáv vezérezredes a most hazatért második hadsereg parancsnoka, kedden délután meglátogatta a Magyar Vöröskereszt központi kórházát, hogy kifejezésre juttassa a maga és a második hadsereg elismerését és hálóját a Vöröskereszt példás munkájáért. A Vöröskereszt székházának kapujában küldöttség fo-

gadta, majd a székház nagytermében vitéz Simon Elemér titkostonácsos, a Vöröskereszt országos elnöke köszöntötte. Vitéz Jány Gusztáv válaszában elismerő szavakkal méltatta azt az áldozatos munkát, amelyet a Magyar Vöröskereszt folytat a harcúterem küzdő katonáikért.

Három napon keresztül tartanak a Szülők Iskolája előadásai

Neves orvosok, tanárnők és írók az előadók között

Nagyvárad, május 12. Amint már vasárnapi számunkban is közöltük, a Római Katolikus Nőszövetség Bihari Keresztleti Központja szülők iskoláját rendez a katolikus magyar családok lelki-teszt megújulására május 27. 28. és 29-én. Napoként délelőtt fél 10 órától 11-ig korszerű háztartási bemutató, 11 órától 12 óráig orvosi tanácsadás. Az előadások színhelye a Pray György utca 5. szám alatt van, a Szociális Testvérekéknél. Délután fél 5 órai kezdettel (közben 15 perces pihentető szünetekkel és a májusi litánia elmondásával) esti 8 óráig, valamint május 30-án, vasárnap csak délután 5 órai kezdettel esti 7 óráig: gyakorlati tanácsok a családi életre és gyermekneveléshez.

A délutáni előadások a premontri

gimnázium nagytermében lesznek.

Előadók: Czikéné, Lovich Ilona író, Szekesfehértvári, Csikyné, Schippert Gitta, tanárnő Nagyvárad, Horváth Ilona igazgató, Nagyvárad. Dr. Báthory József igazgató, Debrecen. Dr. Beöthy Konrád főorvos, Nagyvárad, Dr. Gagy József főorvos, Nagyvárad. Dr. Nagy András főorvos, Csikszerecs, P. Röss Bertalan kapucinus atya, Nagyvárad, Dr. Vajna Gábor főorvos, Nagyvárad.

A rendezőség perenyi pontoságu megjelenést kér. Az előadások költségeihez a résztvevők tetszés szerint hozzájárulnak.

Értesülésünk szerint már eddig is számosan jelentkeztek a Szülők Iskolájára, úgy hogy annak sikere már jó előre biztosítható.

Nagyszabású zsarolási ügyet tárgyal a törvényszék

Klein Alfréd egy állítólagos detektívvé ijesztgette fajtestvéreit

Nagyvárad, Saját tud. Magas vállas fiatalember áll a bíróság előtt, erős bőrkabátban. A csuklóját dörzeölgeti: néhány percre került le a bilincs róla. Személyadatainak felvételénél kiténik, hogy Klein Alfrédnek hívják, 26 éves,

kereskedősegéd, a textil szakmában dolgozott, 4 elemet végzett. Már két ízben volt büntetve: 1943 januárjában mindkét ízben. Első alkalomban hűtlenségért, másodszor az ország határának engedély nélkül való átlépése miatti büntetésért. Az elsőért 15 évi fegyházbüntetésre, a másodikért 1 hónapi fegyházra ítélték. Jelenleg ezeket a büntetéseket tölti s a tárgyalásra a fegyházból vezették elő. A vád ellene most két rendbeli zsarolás büntetése. A vádirat szerint ugyanis még 1941. júniusában Dajka Gyula nagyvárad-i lakossal együtt meg akarta zsarolni Fuchs Sámuel és Fuchs Mátyás, valamint Lefkovits Jenő nagyvárad-i lakosokat. A tárgyaláson Dajka Gyula nem

jelent meg. A bíróság elrendeli Dajka lakásának kipuhatólását, majd megkezd a jelenlevő vádlott kihallgatását.

Klein Alfréd a bíróság kérdésére kijelenti, hogy hajlandó vallomást tenni és a következőket adja elő:

— Dajka Gyula — kezdi vallomását — akit már hosszabb idő óta ismertem, egy alkalommal arra kért, hogy ha tudok valakiről, akinek gyanus üzletei vannak, tudassam vele, mert ő jelenleg „a hatóság szolgálatában” áll. Igazolványt is mutatott, amely szerint mint detektív működhetett.

Várad elnök: Meg volt maga győződve arról, hogy Dajka valóban detektív?

Vádlott: Meg voltam győződve, Dajka másoknak is mutatta a látszólag szabályszerű igazolványt és többeket félrevezetett.

A vádlott ezután elmondja, hogy Fuchsék tudomása szerint zaccharin, csempészéssel foglalkoztak. Ezt közölte is Dajkával, mire büntetésre felkereste Fuchsékát, majd együttesen bementek Lefkovits Jenő udvarába is, ahol listákat kerestek.

— Na és találtak is? — kérdezi a bíróság.

— Nem találtak feleli Klein s elmentünk ezután.

A bíróság ezt a kijelentést fentartással fogadja, majd Fuchs Sámuel hallgatja ki. Fuchs Sámuel előadja, hogy Dajka Gyula egy alkalommal megszólította az utcán és közölte vele, hogy előállítja a rendőrségen, mert tudomására jutott, hogy zaccharin csempészéssel foglalkozik. Azt is mondta — folytatja vallomását Fuchs Sámuel, hogy a fiamat már elfogták. Én nyugodt voltam, mert a fiamtól néhány percre váltam el, tehát tudtam, hogy szabadon van. Akkor sem ijedtem meg, mikor később Klein Alfréd felhívta a figyelmemet rá, hogy a fiamat néhány lépésnyire „egy detektív” kíséri, mert nem volt mitől tartanunk...

A bíróság elnöke ezután arra vonatkozóan kérdezi ki a sértettet, hogy Dajka és Klein kértek-e pénzt azért, hogy „ne indítsanak eljárást” ellenük a „zaccharin” csempészésért.

Fuchsék szerint Dajka pénzt kért ugyan a halgatásért, arra azonban már nem emlékszik, hogy milyen összegért követelt.

A bíróság a tanú vallomására megesketi.

Strenhal Emánuel a következő tanú szintén terhelően vall. Előadja, hogy Dajka öt újját felmutatva, jelezte neki is, hogy mennyiért lehetne elismiland a Fuchsék ügyét. Az öt új nézete szerint ötszáz pengőt jelezhetett...

Lapunk zártakor a sértettek kihallgatása még nem ért véget.

12 mohamedán vezetőt kivégeztek a Tuniszba bevonuló angolszászok

Róma. (MTI.) Mint a Popolo di Roma jelenti, a tunézi nacionalista párt több vezető személyisége Olaszországba érkezett. A Messagero jelentése szerint a megszálló angol csapatok főparancsnoksága drákói rendelkezést adott ki a tunézi nacionalisták ellen. 12 mohamedán nacionalista vezetőt kivégeztek, több százat pedig Tunisz legegészségtelenebb vidékén gyűjtőtáborba szállítottak.

Kávéházakban és vendéglőkben kéri a Magyar Lapok-at.

Tuniszban tovább tartanak a mindkét fél részére veszteségteljes harcok

Rommel egészségi állapota miatt Hitler parancsára elhagyta Afrikát. Meghíusult a bolsevisták partraszállási kísérlete az Azovi-tenger partján

Amsterdam. (MTI.) A Német Távírási Iroda jelenti: Az Egyesült Államok háborús tájékoztató hivatala a brit hírszolgálat közlése szerint közzétette az Egyesült Államok veszteségét, amely halottakban 12.964, sebesültekben 16.200, azonfelül 38.169 ember eltűnt és 13.327 fogságba esett.

Róma. (MTI.) A *Giornale d'Italia* megállapítja, hogy valóban igaza van az ellenséges sajtónak, amikor figyelmezteti a derülátokat, még nem jött el a háború döntő fejezete. A Földközi-tengeren ott van még a flotta és a légi-

erő, amely igen nagy vállalkozásokra képes. Az olasz tengeralattjárók ennek a háborúnak folyamán egymillió 235.000 kereskedelmi és 160.000 tonna hadihajóteret sülyesztettek el. Az olasz nép kemény harciakarral és minden eshetőségre felkészülten válaszol a tuniezi eseményekre.

Amsterdam. (MTI.) A NTI. jelenti: Mint a brit hírszolgálat jelenti Washingtonból, ott általában azt hiszik, hogy a szövetségesek európai inváziója előtt Churchill újra találkozni fog Roosevelttel.

Csak egyes helyeken támadtak a kubáni hídfőnél a bolsevisták

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról közlik a Német TI-vel. A véderő főparancsnoksága jelenti: Az ellenség hítfőn a kubáni hídfőnél csak egyes helyeken támadott gyengébb erőkkel. A támadásokat részben már előkészületi állapotokban szétvertük. A kubáni hídfőnél folytatott eredményes védekező harcokban április 29-től május 10-ig egyedül a hadsereg csapatai 159 ellenséges páncélost romboltak szét. A Barent-tengeren egy háromezer tonnás tartályhajót elsüllyesztettünk.

Tunisztól délre az ellenség számos gyalogos és páncélos kötelékkel indított támadást a német-olasz csapatok állásai ellen. Valamennyi fegy-

vernem hőiesen küzdő katonái a legnagyobb nélkülözések ellenére is erős ellenállást tanúsítottak az ellenség rohamaival szemben. A mindkét fél részére veszteségteljes harcok nem csökkenő hevességgel folynak tovább. A harcokban különösen kitűntette magát a 90. könnyű afrikai hadosztály *Sponeck* altábornagy vezetésével, valamint a 15-ik páncélos hadosztály *Borowicz* vezérőrnagy vezetésével. Mindkét hadosztály az afrikai hadjárat kezdete óta szívósan ellenállt. A *Neukar* vezérőrnagy vezetése alatt álló léghárító hadosztály utolsó gránátjaival még megsemmisített 37 ellenséges páncélost.

Meggyógyulása után új megbízást kap Rommel

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról közlik a Német TI-vel. A véderő főparancsnoksága jelenti:

Amikor az angolok 1942 októberében nagy támadásukat El Alamein-nél megkezdték *Rommel* vezértábornagy Németországban tartózkodott. A hosszú afrikai tartózkodás olyan súlyos kárt okozott egészségében, hogy az ismét és ismét elhalasztott orvosi kezelés nem volt kikerülhető. Az angol támadásról szóló első hírek megérkezése után *Rommel* orvosainak legnyomatékosabb tanácsa ellenére az alig megkezdett gyógykezelést félbeszakítva, nyomban visszatért afrikába. Az angol-amerikai csapatok Francia Észak-Afrikában történt partraszállása után a hadseregnek való tartózkodása meghosszabbodott. A nagy számbeli fölényben lévő el-

lenség támadásai közepette a tábornagy seregét történelmileg példás kitérésű mozdulattal Tuniszig vezette. Minthogy a vezértábornagy egészségi állapota egyre rosszabbodott a Führer a Duce óhajával összhangban elhatározta, hogy *Rommel* vezértábornagynak parancsot ad, hogy a gábesi állás elérése után haladéktalanul térjen vissza Németországba. *Rommel* március 11-én jelentkezett a Führer főhadiszállásán és ott a Führer a két-éves északafrikai hadjáratban szerzett egyedülálló érdemei elismeréséül átadta neki a vaskereszt lovagkeresztjéhez a kardokkal és briliánsokkal díszített tölgy lombot. *Rommel* vezértábornagy egészségi állapota ez idő szerint javulóban van. Egészségének teljes helyreállítása után a Führer új feladattal fogja megbízni.

Bizerta és Tunisz között a sündisznóállásokban tovább védekeznek a tengelycsapatok

Berlin. (Interinf.) A tengelycsapatok elhárító harca Tuniszban folytatódik. Az amerikaiak és britek friss csapatokkal folytatták támadásaikat. anélkül, hogy döntő sikert tudtak volna elérni. Soliman megszálló német csapatait megadásra szólították fel, de azok az ajánlatot visszautasították és sikeresen folytatták az elhárító harcokat. Bizerta és Tunisz között a sündisznóállásokban tovább

védekeznek a tengelycsapatok, amelyek olyan elszántsággal küzdenek, hogy a hadműveletek befejezéséről még szó sem lehet. Német és olasz részről elkeseredetten veszik tudomásul, hogy a brit és amerikai légi kötelékek a tengelyhatalmak kórház-hajói ellen az elmúlt 8 nap alatt legkevesebb tíz alkalommal intéztek támadást. Ez a magatartás annál feltűnőbb, mert a tengelyhatalmak hadve-

zetősége a nemzetközi jogot tiszteletben tartotta.

A keleti arcvonalon a kubáni hídfőnél a bolsevista csapatok súlyos veszteséget szenvedtek. A német légierő

Cap Bon félsziget középpontjáig tört előre az ellenség

Berlin. (MTI.) Tuniszban a német és olasz csapatok május 10-én Tunisztól délre fekvő hegyes vidéken elkezdett harcok folytattak az ellenség fölényes túleréjével szemben. Hammanliff terében erős gyalogos és páncélos kötelékek nyomulnak előre déli irányban. A támadók vad tüzéségi tevékenység és szüntelen légitámadások között törnek előre Cap Bon-félsziget hegyes vidékének középpontjáig. Az út völgyében a német és olasz katonák bár a szüntelen

szétszórt egy ellenséges különleges alakulatot, amely az Azovi-tenger partján partraszállva a német és szövetséges arcvonal mögé akart kerülni. A kubáni hídfő légitereben német vadászok és a légvédelmi tüzéség 42 bolsevista gépet semmisített meg. Négy gépet a földön pusztítottak el. A kubáni hídfő területén német felderítők átcsoportosítást figyeltek meg. A bolsevisták veszteségei igen nagy méretűek voltak. A kubáni hídfőnél egyedül a 12. hadosztály 227 páncélost veszített. A Jeges-tengeren elsüllyesztettünk egy 3000-4000 tonnás szállítóhajót és egy búvárhajót.

harcban kimerültek, a legszívósabb ellenállást fejtik ki. Valamennyi fegyvernem tisztjei és katonái csak a legkegyetlenebb harcok után engedik át az ellenségnek a legkisebb talpalatnyi földet is. Amikor az utolsó töltény is elfogyott szuronnal verték vissza az ellenséget. Hammanliff-től délre fekvő hegyekben és a déli szárnyon az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett és eddig nem tudta megtörni a német-olasz csapatok ellenállását.

Támogatást kérnek a Szovjet ellen az Amerikában élő lengyelek

Buenosaires. (MTI.) A Német TI jelenti: A *Pueblo* című napilap kivonatban ismerteti az északamerikai katolikus lengyelek egyesületének emlékiratát, amelyben az Egyesült Államok és a többi szövetséges nemzetek segítségét kéri Szovjetország-

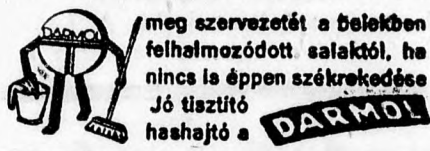
Lemberg, Tarnopol, Szaniszlau, Vilna, Bialistok történelmi multu városokra tart igényt.

2. A szovjet kormány többmillió embertől jogtalanul megtagadja a lengyel állampolgárságot. Ezeket Lengyelországból kényszer útján eltávolították és Oroszország belsejében, illetve Szibériába száműzték.

3. Összesen 2 és félmillió lengyel hurcoltak el, köztük 600.000 gyermeket és ezek közül 400.000 már elpusztult. Ugyanez a sors vár a többiekre is, ha nem kapnak nyomban segítséget.

Az emlékirat az atlanti nyilatkozatra való hivatkozásra igazságot kér Lengyelország számára a békekötéskor és felszólítja az északamerikai kormányt, hogy nyomban foglaljon állást a tömeggyilkosságok ellen.

Tisztítsa

megszervezték a belsőben felhalmozódott salakot, ha nincs is éppen székrekedés. Jó tisztító hashajtó a DARMOL.

szág ellen. A határozat a következő pontokat tartalmazza:

1. Szovjetország jogosulatlannak tartja a követeléseket támasztott kétségtelenül lengyel területre, így a többi között

Speer birodalmi miniszter beszámolója az Atlanti fal építéséről

Berlinből jelentik: (MTI) Egy meg nem nevezett nyugati helységekből jelenti a Német Távírási Iroda, hogy *Speer* birodalmi miniszter, a Todt szervezet vezetője beszámolt a Führernek az Atlanti fal építéséről. Jelentette, hogy a Führer által a munkálatok szervezésékor megszabott benteljesítményt már május 1-én meghaladták.

A munkálatok megkezdése óta a haditeljesítmény állandóan emelkedett és márciusban elérte a nyugati erőd fal építésének legmagasabb színvonalát. Áprilisban további 30 számmal növekedett a teljesítmény. Ez a betonmennyiség háromszor akkora,

mint a nyugati erőd fal építésének átlagos teljesítménye. Ez a kiváló eredmény elérhető volt, bár itt hiányoztak a nyugati erőd fal kedvező építési feltételei. A nyugati erődítési munkálatok ugyanis még békében kezdődtek, kizáróan német munkaerőkkel. Ezzel szemben a parterődítési művek minden erőt igénybevevő háború közepette folytak arcvonalterületen, sok külföldi munkaerő felhasználásával. A Todt szervezet munkásainak és mérnökeinek bajtársi közössége tette lehetővé ezt a sikert és a jövőben is biztosítja a rábizott nagy feladatok megoldását minden arcvonalon.

Légy, a szabadon garázdálkodó orvgyilkos

Írta: Makara György dr.

A fertőző betegségek láthatatlan kórokozóit nehezebb útnak követni, mint a gonosztevőt. A betegségek történeti kőszövegeit egyik legérdekesebb, de még ma sem egészen megoldott rejtély a tifuszjárványok terjedése. Hazánkban egy évben kb. 10.000 tifusz-eset fordul elő. Ezeknek megelőzése rendkívül nehéz, de fontos feladat.

A falusi tifuszjárvány megismerésére Johan államtitkár — az Országos Közegészségügyi Intézet akkori igazgatója — adta ki a jelezőt még 1930-ban. Ma már elég jól ismerjük ezért a betegség járványtanát, terjedését. Minden ismeret gyakorlati haszonnal jár. Jobb az ivóvíz, megbízhatóbb a tej, a tifusz-eseteket a laboratórium azonnal kimutatja, a beteg idejében kórházba kerül, élelmiszertel, tifuszbailluszgáza nem foglalkozhat és nagyobb arányú járvány kitörését állandóan kész közegészségügyi szervezet akadályozza meg. De a tifusz tanulmányozása kimutatja, hogy a könnyelműség vagy véletlen folytán továbbterjedő tifuszbacillust egy élénkmozgású, messze eljutó szövevényes segíti útján. Olyan szövevényes, amely maga keresi a fertőzött anyagot, az árnyékszék és az ürülék, amely bőségesen megpakolja magát kívül-belül a fertőző csórákkal, hogy azután ezeket házról-házra egyenesen a fogyasztásra kerülő enni- és innivalóba juttassa. Ez a talán akaratlan szövevényes a légy, mely nemcsak a tifusz, de sok más betegség kórokozóját hordozhatja lábán és tapogatóján. A közönség körében ártatlannak tartott légy minden ezennyezett anyagba és friss ételbe belekötöl és sokkal több ember halálát okozta már, mint amennyit az ijesztő és félelmetesnek tartott más állatok, az oroszánok, kigyók, tigrisek együttvéve.

Pontosabban meg kellett ismernünk a legyet, ezt a szárnyas fekete ördögöt. Meg kellett állapítanunk, mennyi a ráeső felelősség e betegségek terjesztésé-

ben, milyen az életmódja s hogyan lehet védekezni ellene. A felelősség még pontosabban nem tisztázódott. Bár sokkal többet tudunk ma, mint a munka elején, érthetően mégis vannak esetek, ahol nem állapítható meg, vajjon a széjjel-hordott szemét, kutba becsurgó víz, tisztátalan kézzel érintett élelmiszer, vagy pedig a mindenütt ott nyugsgó légyhad a valódi gonosztevő. Bonyolította a helyzetet az is, hogy kiderült, nemcsak a konyha és szoba szürkés-fekete házilége veszedelmes, de a lakásba ritkábban berepülő nagy és kicsiny zöld-arany, fekete vagy kék legyek egyrésze is fertőzött lehet. Ezek fertőzött anyagot és élelmiszert egyformán kedvelnek és így tulajdonságaik igen veszélyes betegségátvivővé avatják őket.

A légy ellen való védekezés főbb pont-

jai a következők: a légytenyésztés megakadályozásával teljesen kiírhatjuk a legyeket. A légy trágyában és szemétkben fejlődik. A trágya és szemét megfelelő elhelyezésével megszüntethető a legyek fejlődése. Ezért nincs légy pl. a nagyvárosokban, falun minden jó trágyatelep sok ezer légygel kevesebbet jelent. Építsünk zárt árnyékszék, melybe a légy nem hatolhat be, védjük lakásunkat és az élelmiszert a legyek ellen. Az ablakra és az ajtóra szereljünk légyhálót. A konyha és az éléskamra ablaka hálózott legyen. Ételt, italt ne hagyjunk szabadon heverni. Napsütötte ajtót ne hagyjunk nyáron nyitva. A lakásba jutó legyeket pusztítsuk el légy-csapóval vagy méreggel, fogjuk össze őket csapdával vagy nyves papírral. Vessük jól emlékeztetünkbe, hogy olyan helyen, ahol élelmiszer és szemét szabadon áll, százszor, sőt ezerszer annyi légy volt található, mint tiszta szobában. Gondoljunk arra, hogy a légy veszedelmes betegségterjesztő és legjobb fegyver ellene a házban és a környékén a tisztaság.

Bizottságok döntenek a Hangya nagykereskedői tevékenysége felől

Rövidesen megalakul az Erdélyi Földgazdálkodási Bizottság R. T.

Kolozsvár, május 12. Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács a napokban ült össze Budapesten a ugyanakkor tartotta munkaközösségi ülését is.

Az időszerű kérdések tárgyalása során a Tanács megvitatta a kereskedelemügyi miniszter leirata alapján az Erdélyrészi Hangya Szövetkezetek áruaktárainak kérdéséből a szempontból, hogy ezek csak tag-szövetkezeteiket, lássák-e el áruval, vagy általános nagykereskedői tevékenységet fejtsenek ki. A Tanács állásfoglalása szerint az erre a célra

kielendülő bizottságok volna hivatottak eldönteni, hogy az egyes áruaktárok — annak megfelelően, hogy körzetükben tökéletes kereszteni nagykereskedők működnek — csak tagszövetkezeteik ellátásával foglalkozzanak-e, vagy pedig ahol közellátási érdekek indokolják, általános nagykereskedői tevékenységet is fejtsenek ki.

A Tanács ülésén elhatározta, hogy az Erdélyi Földgazdálkodási Rt. külsőben levő megalakulásával kapcsolatban felterjesztést intéz a kormány-

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

zathoz annak érdekében, hogy a társaság székhelye Erdélyben legyen s hogy a társaság kolozsvári elágazása mihamarabb szintén megépüljön. A Tanács külön felterjesztésben hívja fel a kormányzati szervek figyelmét az udvarhely-vármegyei újabb földgazdálkodásra.

Az erdélyi fatermelési ügyek tárgyalásánál felmerültek azok a nehézségek, melyek egyrészt a szabad áralakulás rendszerében lezajló közbirtokossági faárverések, másrészt a kötött gazdálkodás és a rögzített faárak közötti ellentétkekből adódnak. Ezeknek áthidalását reméli a Tanács egyezkedő értekezleten, melynek összehívására a kezdeményező lépéseket megtette s mely az illetékesekhez intézendő előterjesztése szerint az érdekelt terekek és szakörök bevonásával az összes fatermelési problémákat megvitathatja.

A hivatalos bejelentések során a Tanács örömmel értesült arról, hogy egy korábbi feliratára a földművelésügyi miniszter a gyógynövénygyűjtés és értékesítés fokozottabb előmozdítására jelentős intézkedéseket tett. Ezek közül legfontosabb 3 nagyobb és 15 kisebb gyógynövénygyűjtő felállítás, több hevízótelep létesítése, valamint a kereskedelem- és közlekedési miniszter bizonyos fúvárdijkedvezmények kieszközlése. A földművelésügyi kormányzat az erdélyi viszonylatokban nem kis jelentőségű gyógynövénygyűjtés és értékesítés kérdéseinek hathatós előmozdítására szaktanácsot alakított, ezzel is hangsúlyozni kívánja azt a különös érdeklődést, mellyel a gazdasági szempontból is fontos probléma iránt viselkedik.

A győztes lobogó

Írta: Fekete Tibor

Szomorú május elsőjére készülődtek 1919-ben Keszti község derék magyar lakói.

Harmadik napja doboltatta már a falusi népbiztos „elvtárs”, hogy május elsőjén minden házon vörös zászló lobogjon.

Minden házon!

Hát ezért volt olyan nehéz, olyan szomorú a készülődés. Zászlóban ugyan nem volt hiány; volt az minden háznál. De nem vörös!

Meg is mondták a gazdák a népbiztosnak, hogy nekik csak nemzetiszínű zászlójuk van... s hogy ők csak olyan zászlót tudnak majd kitűzni, amilyen van. Vörös? — az nincs!...

— Fessék be akkor a piros-fehér-zöld zászlókat egyszínűre! Pirosra! — adta ki a rövid parancsot a falu ura.

— De mivel? Nincs minélkünn festékünk.

— Majd én szerzek, ne búsuljatok — szólt most már kegyesen az elvtárs. (Mintha bizony nagyon búsult volna a falusiak a festékhiány miatt.) S rögtön elhozatta a legközelebbi üzletből az összes piros porfestéket.

Minden ház kapott belőle egy jó mérékravalót.

— Így. És holnapra a zászlók vörösek

legyenek! Különbien!... — de nem mondta tovább. Tudta, hogy parancsát csak teljesíteni lehet.

Elégedetten dörzsölte össze kezét.

— Holnap szép ünnepünk lesz!

Felvirradt tehát a szép nap: május elsőjének napja. Azaz — nem is ígértékett olyan szépnek. Mintha a jó Isten is szomorúan várta volna a vörös ünnepet, sirva nézett a piroslobogós utcára. Korral reggel elkezdett szemeregni az eső.

Nyolc óra felé pedig már úgy esett, hogy öröm volt nézni.

De a zászlókat is ám!

A zuhogó záporban úgy csöpögött, csurgott a valódi hadifesték a sáros földre, mint a vér!

Híveink az ablakokból nézték a fejleményeket. Mi lesz ebből?

Nem telt bele tíz perc és lassan előtűntek a befestett színek. S egy félóra múlva piros-fehér-zöld volt az egész falu. Az embereknek még a színük is hongosabban dobogott az örömtől!

Erősebben dobogott a népbiztos is, de nem az örömtől! Dühös lett, mint egy kutya.

— Gyalázatos disznók, fehér ördögök — ordította végig a falut. — Mit csináltak?

— Nem tettünk mi semmi rosszat —

felelték a falusiak, — a jó Isten mosta nemzeti színűre a vörös zászlókat.

— Amint eláll az eső, rögtön befesteni újra! — szólt a hegyetlen parancs.

Sajnos, az eső nem tartott soká. Mit volt mit tenni, nagy szomorúan ismét vérpiros festékbe kellett mártaniok a szép zászlókat.

Vörös lett újra az egész utca.

*

Igen ám, de a zápor után — szokás szerint — enyhe szellő képében megérkezett a szél. (Hisz' mindig ő szokta felszárítani a sáros utcákat; megérkezett most is pontosan.) Végigtűzte a falut egyszer, kétszer, majd erőre kapva olyan táncra kerekedett a kitűzött vörös lobogók között, hogy egy óra múlva mind megszáradt. A táncot azonban még ehk sem hagyta abba.

— Még leszaggatja a zászlókat! — mondta egy pár aggódó lélek.

De nem, nem szakított le egyet sem. Csak lobogtatta, dobálta, rázta, csavargatta össze-vissza a vásznakat — teljes erővel.

A kiszáradt vásznokról pedig csak úgy pergett le a vérvörös por! (Hogy, hiszen nem volt ráragasztva.)

Egy óra múlva újra csak nemzetiszínű zászlókat lengetett a kifáradt szél.

— Ez már mégis csak sok! — ordított magánkiül a népbiztos.

Ezt már ő sem bírta türelemmel; fogsorgatva szalagált fel és alá.

— Rögtön hozzátok ide az összes zász-

lót! Most majd én fogom befesteni azokat... — sziszegte fogai között.

A parancs: parancs. Keservesen, de mégis csak teljesíteni kellett. A paprika-piros „elvtárs” pedig jó erős, valódi ruhafestéket hozatott és csodák csodája! — sajátkezűleg festette pirosra az ártatlan zászlókat. Olyan piros lett tőle a keze, mint az orra. Valódi „vörös” volt az egész ember.

És így harmadszor is fellobogózták a falut a némán tőrő magyarok, igazán el voltak már keseredve. Mi lesz most? Esőfelhőnek se híre, se hamva, elállt már a szél is — és kisütött a nap, izzó fénybe fűrésztötte meg az egész viládeket.

Csendes, szótlán lett a falu. Csodát igazán nem várhattak...

Amidőn azonban a nap a falu mögé került, egymásra néztek az emberek. És összemosolyogtak.

— A zászlók! A zászlók... megint háromszínűek!... — suttogták egymásnak.

Az éles napsugár ugyanis úgy esett a zászlók felületére, hogy átvilágította a vásznakat. Aki szembe állt a nappal, az tisztán láthatta a nemzeti színeket. A nap arany sugarai meghalványították a vörös színt és a valódi fényzónában előtört a piros-fehér-zöld.

A jó Isten megmutatta, hogy milyen színeket szeret.

Mert előre nem lehet eltakarni — semmit...

Bihari szemmel és szívvvel szép Erdélyországban

Erdély földje kiveti magából a marxista konkolyt

Székelyudvarhely, május hó.

Dübörögve visz a gyorsvonat Erdély szíve — a Székelyföld felé. Kolozsváron már régen túl vagyunk. Szeretliva után az ujonnan épített útszakaszon lassítva megy szerelvényünk, átgyördülünk a leghosszabb magyar alaguton, a szelid dombhajlásokat felváltják a hatalmas fénybőrította hegyek, kanyargunk az Olt völgyében és a városi túlekedést megszokott szemünk önieledten gyönyörködik Isten alkotómunkáján Erdély csodálatos világában.

Szép ez a föld. Lehet, hogy elto-

gultság tölem — de úgy találom, hogy ehhez hasonlót még nem ládtam egész eddigi országcsavargásom alatt. Mi okozza ezt az érzést? — nem tudom.

A Dunántúlnak is megvannak a szépségei; Győr, Sopron, Kőszeg, Szombathely, Pécs és a többi városok is mind egy-egy gyöngyszeme az országnak. Mohács is megfogta a lelket, mikor néma emlékezéssel adóztam a szomorúvégű csata hőseinek emléktáblája előtt. Vagy az Alföld kenyeretigéző áldott földjét emlitem? És mégis...

Erdély, az egészen más

Erdély más. Most járok itt először és mégis úgy érzem, hogy hazajövök. Talán azért van ez így, mert minden fűszálzöldülés, az Olt vizének csobogása vagy a hegyek oldalán égő pásztortűzek mind-mind azt a szomorú sorsot juttatják eszembe, amely a mi Biharunkat végérvényesen összekapcsolta Erdéllyel. Igen. Bizonyára ez váltja ki ezt az érzést.

Bárkivel is állunk szóba, ha a mult-ról kezdünk beszélgetni, a közösen átélt események említése már a második mondat után mint régi ismerősöket kapcsolja össze az előbb még ismeretlen embereket. Ezért nem idegen nekünk Erdély, ha először is járunk a földjén és ezért üdvözöljük a tájait is úgy, mint régi ismerőst, mint a mi sorsunkat átélt bajtársat.

Marx hivei és Erdély

Sőtétedik. A havasokra lassan ereszkedik az esti szürkület, a kalauz végigjárja a fülkét, leereszti az elsőfőtő függőnyt és mikor kigyullad a vonatban a fény, előveszem könyvemem, melyet elutazásom előtt behajítottam a táskámba. Csak most nézem meg a címét és meglepődve látom, hogy szórakoztató utólvásmány helyett egy komoly kritikai tanulmány került a kezembe Marxról és tanításáról. Bevallom nem valami nagy kedvvel fogtam az olvasáshoz, de ahogy belemélyedtem a könyvbe lapról-lapra mind nagyobb érdeklődéssel tanulmányoztam az ezerkilenc-

százhuszban megjelent munkát, amely tárgyilagosa hangja mellett is egész alaposan elűrésze a „nagy szociális apostol” alatt a deszkát. Jegyzeteket készítettem magamnak és közben valami véletlen folytán eszembe jutott a nemrég lezajlott „erdélyi kommunista per” is. Elhatároztam tehát, hogy kóborlásom alatt annak is utánanézek, hogy van-e komoly hatása Marxnak és tanításának Erdélyre és hogy nevezhetjük-e erdélyieknek azokat a kommunistákat, akikre a magyar igazságszolgáltatás keze példás szigorral lesújtott?

Ma már túl vagyunk rajta

Amint a marxizmus talajra talált a tizenkilencedik század szétessett és politikailag iskolázatlan Németországában, éppúgy termőföldre lett Magyarország is. Ma már túl vagyunk rajta, annak ellenére, hogy ma is léteznek köztünk, akik mérhetetlen egyéni önzésükben tovább próbálják hirtetni a konkolyt, hogy patkányodvaikból felszínre jöhessenek. Aknamunkájuk azonban meddő marad. Nem pártelméletekből állapítható ez meg, nem is diszgyűléseken elhangzott szólamfoglaltatásból, hanem szürke embereknek nem a nyilvánosság számára történt kijelentéseiből.

Mert nem tudnak ott újra tért hódítani a szabadszerelme és a nőközösség hivei, ahol azzal dicsekednek az emberek, hogy például Csik megye szaporodási arányszáma világviszonylatban a második helyen áll és közvetlenül Japán után következik.

„Látnák csak azt a helyet!...”

Autóbuszon tesszük meg az utat Csikszeredából Udvarhely felé és a Hargitafüred felé vezető útnál öt percre megáll az autóbusz, ismét a táj szépségeiben gyönyörködünk. Látnia ezt egy harisnyós székely és hoz-

zánk lépve azt mondja: — Ugy-e szép? De látnák csak azt a vidéket, ahol én úton vagyok! Gyergyóban a Gyilkos-tó mellett. Ugy ejti ki ezeket a szavakat, mint egy király, aki büszke az ő országá-

ra. Annyi önértzet van a szavaiban, hogy az feltétlen tiszteletet parancsol a nadrágos városi embernek. A második szava pedig már az, hogy meghív vendégül. Bemutatni a birodalmát. Gondoljuk, hogy ellogadja ez az úton a nemzetköziséget, elhiszi, hogy nincs haza a világon, „mert a proletárnak minden föld egytornán a hazája”!

Vagy csatangoljunk a székely falvakban. Megragad bennünket a taragott székely kapuk szépsége. Egyik-másik már alaposan megkopott az idők viharában, mint ahogy készítők is kopnak-porladnak talán a domboldali temetőben. De mindegyik kapu egyben oltár is, amely Isten dicsőségére készült. Csak kevés kaput láttam, amelyiken ne lett volna kereszt, de egy sem volt olyan, amelyikbe ne vésték volna bele, hogy Isten segédelmével készítette ez és ez... Lehetetlen, hogy ne jusson eszébe a gazdának mindennap, amikor átlép, hogy minden ami van, Isten segítségéből van. A fából taragott háza, kicsinyke földje, birkája mindene. Neki is meg kellett feszíteni az izmait, de tudja — mert a kapu felé írta — hogy Isten nélkül semmi sem volna. És

ez az ember ellogadja Marx utóhatát a vallás iránt? Nem, nem és százszor is nem!

Vannak itt is bajok, amelyeket orvosolni kell. Erdélynek és a Székelyföldnek is vannak problémái. De akik ezeken a bajokon földclatti szervezkedéssel, titkos bujtogatással akarnak változtatni, célt tévesztenek. Az erdélyi ember feltartott fejével és nyíltan kimondja a fájdalomát és ugyanúgy várja sebére az orvoslást. És nem vállal közösséget azokkal, akik másként cselekszenek. Nem tartja tehát erdélyinek azokat, akik az u. n. „erdélyi kommunista perben” elnyerték méltó büntetésüket. Különben is bebizonyosodott, hogy azoknak nyolcvan százaléka fajilag sem tartozott soha a magyarsághoz, a megmaradt töredék pedig — Istenem! salak mindennél van — kizárólag a magyarságból ugys, mint ahogy kizárólag Marx és az egész tanítása a kulturnemzetek közül.

Jó volna, ha ezt tudomásul vennék az „elvtársak” is és ahelyett, hogy feleslegesen kacsintgatnak Erdélyre, gyorsan felszámolnák az üzletet.

VANDOR

Ebben az évben is rendez gyermeknyaralattatást a város népjóléti ügyosztálya

Szépen alakul a Horthy István-telep élete. Ossiben élénk kertészkedés folyik az üres területeken

Nagyvárad, május 12. Kovács Jolán, a város népjóléti ügyosztályának szociális előadónőjével beszélgettünk a folyamatban lévő és részben már befejezett népjóléti akciókról, amelyek az ügyosztály a közjóléti szövetkezettel karöltve folytat.

— Lezár az idén gyermeknyaralattatás? — kérdezzük mindenekelőtt, mert tavaly nyáron Kovács Jolán kezében futottak össze ennek a nagyfontosságú tevékenységnek a szálai.

— Most végezzük az előkészületeket. Tavaly kéthetes turnusokban nyaralattatuk a gyerekeket, az idén azonban háromhetes turnusokban fogjuk ezt megvalósítani. Már össze is irtunk 320 rászorult gyermeket, fiukat, lányokat vegyesen, akiket nyolcvanas csoportokban fogunk megfelelő üdülőhelyre vinni. Arravonatkozálag, hogy hol lesz ez a hely, még nincs döntés. A polgármester úr a napokban megy ki terepszemlére a Jád völgyébe, ahol tavaly igen kedvező körülmények között folyt a nyaralattatás. Mindenesetre Jádremete a legalkalmasabb hely, de az idén igen nagy hátrányt jelent, hogy a mult év augusztusában történt bányászerezésételesség és az azt követő újabb omlások óta a remetei bauxitbányában szünetel a munka és ezért nem működik a kis iparvasut, amely Jád völgye állomás és Jádremete között összeköttetést létesít. Enélkül a kisvasut nélkül a gyermekek kiszállítása és kint az élelmezés nehezen képzelhető el. Remény van azonban arra, hogy valamilyen formában mégis megindulnak a kisvasut járatai és akkor a választás ismét Jádremetere fog esni.

— Mi ujság kint a Horthy István-telepen?

— Az ott épített 20 ikerházban elhelyezett 40 család nagyrésze szépen beilleszkedett az új életviszonyok közé. Vannak azonban családok, amelyek a butorberendezésben és munkaeszközökben nyújtott bőkezű juttatások ellenére

sem tudtak felemelkedni arra az életzínvonalra, amelyet ezen a telepen meg kell kívánnunk. Bármilyen gondos környezetanalumányok alapján válogattunk is ki ezeket a családokat, mégis hebizonyosodott egyesekekről, hogy egyszerűen szolva, nem valók oda. Olyanok is akadnak, akik elkedvetlenedtek, nem találják meg számításait és visszavonulnak abba a külvárosi környezetbe, amelynek nyomorúságából kiemeltük őket. Ezeket most rendre kicseréljük és arra érdemesebb családokat helyezünk el a Horthy-telep házaiban... Egyébként biztató jelenségek mutatkoznak a telepen lakó családok életében. A kertekben szorgalmas munka indult meg és minden családnak rendelkezésére bocsájtottunk a házához tartozó kerten kívül a telep létesítése után megparadt mintegy 5 holdas területből körülbelül 300—300 négyszögöles parcellákat megművelés céljából. Ezzel biztosítottuk minden családnak nemcsak a nyári zöldségzsükségletét, hanem majdnem a téli vetemény-ellátását is.

Ennek kapcsolán érdekes adatokat közöl Kovács Jolán a külvárosi közterek kertgazdálkodás céljaira való átengedéseéről is.

— Össiben jelentős területeket osztottunk ki szegény családoknak kertészkedés céljából. Nagy volt az idén a kereslet és mintegy 100 család kapott 300—300 négyszögölnyi területet. Noha elkerítetlen tér- és utacaszletek és gazdátlanul maradt házhelyek ezek, mindentűz buzgó kertészkedés folyik és nagymennyiségű zöldségfélét, burgonyát stb. fognak termelni az emberek, aminek jelentőségét a mai viszonyok között semmiképpen sem lehet lebecsülni.

Még a napközi otthonok munkájáról beszél Kovács Jolán. E hó 23-án, a helyi kulturházban a Nagyváradon működő öt napközi otthon közös ünnepséget rendez, amelyen a város szociális gondozását élvező gyerekek egész soroga fog felvonulni. (j. b.)

Ideiglenesen kinevezett tisztviselők véglegesítése a város tisztviselői karában

(MTI.) A belügyminiszter Nagyváradi th. város ideiglenesen kinevezett tisztviselői közül kinevezte Nagyváradi th. városhoz dr. Gyapay Lászlót polgármesterhelyettesé, dr. Borbély Dezsőt főjegyzővé, Klemens Rezsőt, dr. Varga Lászlót, dr. Dalló Gyulát, dr. Rozsly Istvánt tanácsnökká, dr. Józsa Andrászt árvaszéki elnökké, dr. Thury Lászlót tiszti főügyésszé, dr. Imrik Lászlót, dr. Kazik Istvánt, dr. Kazó Károlyt, dr. Fluck Ferencet és Kolontáry Jánost első osztályú aljegyzővé, dr. Prodán Tivadart és dr. Farkas Istvánt árvaszéki ülnökké, dr. Orbán Dénest, dr. Páris Vilmost tiszti ügyésszé, dr. Dobay István Lászlót, dr. Ebergényi Gyulát, dr. Balogh Mihályt és dr. Csapó Ferencet másodosztályú aljegyzővé, dr. Percseny Gyulát árvaszéki jegyzővé, dr. Ulferth Józsefet alügyésszé, dr. Papp Tibort, dr. Csery Lajost, Szorán Gusztávot, Monoki Árpádot első osztályú közigazgatási fogalmazóvá, dr. Csernák Lászlót, dr. Matolay Olivért másodosztályú közigazgatási fogalmazóvá, Hergár Vilmost műszaki taná-

Felvétel a nagyváradi m. kir. állami Szent László gimnázium internátusába a jövő 1943--44. tanévre

Az internátusba a jövő tanévre 100 tanulót vesz fel az igazgatóság. Ebből 55 tanulót teljes díjfizetésre (évi 700 Pengő), 45 tanulót kedvezményes díjfizetésre. A felszerelt kérvényeket f. évi június 1-ig kell beadni a gimnázium igazgatójához. Bővebb felvilágosítást az internátus igazgatója ad. A pályázati hirdetmény megtalálható a Budapesti Közlöny f. évi 93—97-ik számaiban.

Gimnáziumunkba az 1943—44. iskolai évre szóló beiratások június 26—28-án lesznek. Új tanulók csak írásban kérhetik felvételüket. Felvételi kérvényhez űrlapot az igazgatóság ad.

Nagyváradi, 1943. május hó 11-én.

All. Szent László gimnázium igazgatója.

Május 20-ig köteles bejelenteni a háztulajdonos a bérjövédelm összegében beállott változást

Nagyváradi th. város adóhivatala 04070—1943. ah. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Nagyváradi th. város adóhivatala 16.330—1938. M. E. sz. rendeletben foglaltak alapján figyelmezteti az adóköteleseket, ha bérbeadás útján hasznosított épületek (épületszűk) bérjövédelmé a házadó kivétel alapján vett (1942. évi novemberi) bérjövédellel szemben időközben emelkedett, vagy csökkent, a ház tényleges birtokosa köteles a bérjövédelmé összegében beállott változást május hó 20-ig a városi adóhivatalnál bejelenteni. Az erre a célra szolgáló nyomtatvány-űrlap (házanként külön-külön) a városi adóhivatal adókerületénél szerezhető be.

Nagyváradi, 1943 május hó 11.

Városi adóhivatal.

csossá, Pikó Jánost, Tóth Sándort és Palesik Sándort főmérnökké, Bakó Istvánt mérnökké, dr. Kiss Eleket vágóhídi igazgatóvá, dr. Balogh Gyulát, Erdélyzsky Mihályt első osztályú állatorvossá, Bereczki Józsefet főpénztárnokká, Bányay Imrét pénztárnokká, Kerezi Jánost pénztári ellenőrré, Sauer Györgyöt elsőosztályú pénztári tisztté, Fráter Józsefet, vitéz Morvay Árpádot adóhivatali főszámvevő helyettesé, Verebély Józsefet, Széles Gábort, Papp Lajost adóhivatali ellenőrré. Szentes Imrét, Csigas Mihályt, Hengen Józsefet, Fabriczky Gyulát, Bányay Zoltánt, Szigeti Jánost, dr. Philipi Ernőt, Suhajda Antalt, Szücs Bélát, Takács Lászlót és Boór Gézárt elsőosztályú adótiszté, Péter Lajost, Daróczy Antalt, Garay Jánost, Hegedüs Istvánt, Puskás Zoltánt, Tarsoly Tibort, Melega Tivadart, Sziklay Istvánt, Darabont Dénest másodosztályú adótiszté.

Junius 6-ig sem írásbeli, sem szóbeli érdeklődésre nem felel a Vöröskereszt

A felgyülemlett munkaanyag feldolgozása miatt vált szükségessé ez az intézkedés

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapest Szent István-körut 1. szám alatt elhelyezett Vöröskereszt tudósító iroda felhívja az érdekelteket, hogy a felgyülemlett munkaanyag feldolgozása miatt május 10. és június 6. között sem írásbeli, sem szóbeli érdeklődésekre tudósítást nem adnak. Következésképp az ezalatt beérkező érdeklődésekre nem válaszolnak. Ettől függetlenül a hősihalált haltak, eltűntek és fogságbaesettek hozzátartozóit a beérkező veszteségjelentések alapján azonnal, minden kérelem nélkül írásbelileg értesítik.

Szarvasmarhák lépfene elleni pótlóoltása

Nagyváradi th. város állategészségügyi hatósága 15.313—1943. kig. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tekintettel a város területén ottatlanul hagyott szarvasmarhák közt évenként többször előforduló lépfene elhullásokra felhívom a szarvasmarha tulajdonosokat, hogy állataikat saját érdekükben védőoltásban részesítsék, annál is inkább, mert a város hatósága lépfene elhullásokért kártalanítást nem nyújthat. A védőoltás kiválóan alkalmas a lépfenekáros lecsökkentésére, illetve elhárítására.

A védőoltás előmunkálatáról Nagyváradi—Velece legelő, közbirtokosságának vezetősége már gondoskodott. A város többi részére nézve is

Ebek pótlóoltása veszettség ellen

Nagyváradi th. város polgármestere 15.416—1943. kig. szám alatt a következő felhívást adta ki:

Megállapítottam, hogy számos eb tartó nem tett eleget az összes nagyváradi napilapokban is közzétett 7419—1943. kig. számú — az ebek veszettség elleni kötelező beoltására vonatkozó — rendeletnek.

Felhívom azokat az eb tartókat, akik ebeiket az 1943. év folyamán még nem oltatták be, hogy f. évi május 15-én ebeik nélkül jelenjenek meg a városi állatorvosi hivatalban

alkalmat adok a szarvasmarha tulajdonosoknak, hogy állataikat olosón, csoportba gyűjtve oltassák. A csoportos oltásra előjegyzés május 18-ig történhet a városi állatorvosi hivatalban (Teleki-utca 3. földszint). Oltatható a fél éves kort meghaladott, egészséges marha. A védőoltás összköltsége állatonként 1 P. 20 f., mely összeget az állatorvosi hivatalban, az oltásra előjegyzés alkalmával kell befizetni.

Az oltás végrehajtásának helyét és idejét pótlólag teszem közhirrre.

Nagyváradi, 1943. évi május 5.

Dr. Varga László s. k.

tanácsnok,

mint I. foku állateg. hatóság.

(Teleki-utca 3. sz., földszint).

Nyomatékosan felhívom az érdekelteket eb tartók figyelmét, hogy azok ellen, akik jelen rendeletnek sem tesznek eleget, a törvény teljes szigorával fogok eljárni és ebeik haladéktalan kiirtását fogom elrendelni.

Nagyváradi, 1943 május hó 6.

Polgármester nevében:

Dr. Varga László s. k.

tanácsnok.

Nagyváradi előkelő butorüzlete PAPP MARGIT

Rimanóczy u. 8.

Telefon: 14-23

Tudja-e Ön...

... hogy a középkorban napirenden voltak az állatok, különösen az országos csapással fenyegető kártevők, mint patkányok, egerek, sáskák, cserebogarak stb. ellen intézett szabályszerű perek, melyek leggyakrabban az illető országból vagy városból való „kiutasítással”, sokszor azonban halálos ítélettel végződtek? Ezek a perek, melyeknek célja természetesen csak a babonás lakosság megnyugtatója volt, komolytalanságuk ellenére mindig a rendtartás legszigorubb betartásával folytak le. Chur svájci város bírósága például egy ízben a beperelt „cserebogarat” kicsinységük és fiatal korukra való méltányos tekintetből háromszor is megidézte az ítélelhozatal előtt. Sőt néha élettelen tárgyak is bíróság elé kerültek, mint például 1498-ban Firenzében egy harang, mely egy lázadászerű zavargás alkalmával felderíthetetlen okból veszteleket adott le. A nagy tanács a harangot szamarakkal vontatta végig a városokon és utközben a városi hóhérral korbácsolgatta. Tíz év múlva a tanács megkegyelmezett a bűnösnek és ismét visszahelyezte régi helyére. Németországban egyes állatok ellen még a tizenhetedik században is került sor halálos ítéletekre, de a világ más részeiben még sokkal később is fordultak elő állatperek. Így Atlantic City, az Egyesült Államok egyik legkeresettebb fürdőhelyének bírósága 1932 nyarán két kutyát ítél halálra, mert egy fürdővendéget összeharapdáltak.

... hogy a röntgensugár felfedezése amelynek az idén van az ötven éves évfordulója, a laikus közönség körében a egtricsább elképzelésekre adott alkalmat? A legszelebb rétegek hittek abban, hogy a jövőben mindenki Röntgen készüléket hordhat magával és embertársait tetszés szerint átvilágíthatja. Amerikában egy élelmes vállalkozó nyomban forgalomba is hozta „a Röntgen-sugaras színházi látcsövel”, mire egy másik amerikai cég nyomban elérkezettnek látta az alkalmat, hogy az aggodalmas hölgyek megnyugtatósára „Röntgen-sugármentes fehérnemű” vessen piacra.

... hogy a legújabb német orvosi kutatások szerint a savanyúkápasztalé vitaminokban, ásványi sókban, mézben és vasban való gazdagsága folytán igen értékes táplálék. ezenkívül pedig enyhe tejsavtartalmánál fogva az étvágyat és emésztést is fokozza és így az anyagcsere élénkítésével is jótékony hatást fejt ki. A német orvosok a tejsav ellensúlyozására a káposztalé édesítést ajánlják.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZERKESZTŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári osekkszámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nemadunk vissza.

szent László ünnepe. Nagyvárad május 12. Ez évben is a szokott keretek között ünnepli Nagyvárad alapítójának és védőszentjének, Szent László királynak emlékét: Május 23-án, vasárnap, d. e. 9 órakor, ünnepélyes szentmisét tart a székesegyházban Fiedler István püspök úr. Evangéliumkor szentbeszédet mond Szilágyi Dózsa prem. p. jel. Ugyanakkor Kalász és a tanulóifjúság számára tiszti szentmise lesz a székesegyház előterében. Fél 12 órakor díszünnepély a Szigligeti Színházban. Előadók: az egyházmegye Kalász falusi leányköreinek kiküldöttei.

Minisztertanácsra ültek össze a kormánytagjai. A MTI jelenti: A kormánytagjai kedden délután Kállay Miklós miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanács folyó kormányzati ügyekkel foglalkozott és a késő esti órákig tartott.

Meissner német államminiszter látogatása Milánóban. Róma. (MTI.) A Lavoro Fascista Meissner német államminiszter milánói látogatásáról közöl részleteket. A német államminiszter látogatást tett a fascista székházban, majd a prefektusnál és a polgármesternél tett látogatást. Este a német főkonzul adott estebédet tiszteletére.

Horthy Istvánné önkéntes ápolónőket vizsgáztat. Czegiedről jelenti: (MTI) Vitéz nagybányai Horthy Istvánné, a kormányzóhelyettes özvegye 33 önkéntes ápolónő vizsgáztatására Czegiedre érkezett.

Vérengző szerelmes. Nagykanizsa. (MTI.) Vonyarevashegy zalamegyei községben Tolnay József szerelmes volt özvegy Ferenc Jánoséhoz, aki visszautasította. Tolnay dühében behatolt az aszony lakásába, öszeszúrkálta, majd megfojtotta. Ezután hazament és felakasztotta magát. Levelet hagyott hátra, amely szerint közös elhatározással lettek öngyilkosok. A nyomozás azonban megcáfolta Tolnay levelének állítását.

Zrinyi Ilona emlékezete a Nemzeti Munkaközponthoz. Folyó évi május 16-án délután 5 órai kezdettel Kise János tanítóképzőintézet igazgató Zrinyi Ilona születésének 300 éves évfordulójáról tart előadást műsoros népművelési előadás keretében. Közreműködnek a Nemzeti Munkaközpont kebelében működő énekkarok és műkedvelők.

Papirtakarekoskodás az iskolában. A MTI jelenti: A kultuszminiszter rendeletben felhívta az iskolaigazgatókat, intézkedjenek, hogy a tanulók a papírral való takarékoskodás céljából elsősorban az előző évi füzetekben tisztán maradt lapokat használják fel. A rajzlapokat pedig kettévágva használják és mindkét oldalán rajzoljanak, illetve fessenek. A megtelt füzeteket, rajzlapokat iskolánként össze kell gyűjteni, papírhulladékként értékesíteni kell, a befolyó összegekből pedig a szegénysorsú tanulók számára kell új füzeteket vásárolni.

Országos gyűjtés Gábor Aron szobrára. A Magyar Tudósító jelenti: A belügyminiszter hozzájárult ahhoz, hogy Gábor Aronnak, Bem tábornok tüzérezredésének emlékére készülő szobor költségeit országos gyűjtés keretében teremtsék elő. Ennek értelmében megalkult a szoborbizottság, amely megteszi az előkészületeket Gábor Aron kézdivásárhelyi szobrának felállítására.

Höpfner táncestély a Szigligeti Színházban csütörtökön, május 20-án este 7 órakor.

Robbanás egy amerikai bányában. Amsterdamban. (MTI.) A NTL jelenti: Az amerikai Praco szénbányában robbanás történt. Tíz ember meghalt, öt megebesült.

A pécsi Ügyvédi Kamara jelentése az ügyvédség jövőjéről. A Magyar Tudósító jelenti: A pécsi Ügyvédi Kamara most terjesztette fel jelentését az igazságügyminiszterhez. A jelentés rámutat arra, hogy rendületlenül bízik a Kamara: a magyar ügyvédi rendnek újra meg kell épülnie és felemelkedni arra a magaslatra, ahonnan a körülmények kényeszerítő hatása lesodorta. A jelentés rámutat a telekkönyvi, közgazgatási és adóügyekben a kötelező ügyvédi képviselő fontosságára. Kéri az okirati kényszerrel szóló törvény előterjesztését és a jegyzői magánmunkálatok korlátozását. Hangoztatja, hogy a háborús jogszabályoknak, főleg a rendeleteknek nagymérvű felszaporodása rendkívül megnehezíti a bíró és az ügyvéd munkáját egyaránt.

150 pengő büntetés filléres árdragításért. Nagyvárad, május 12. A nagyváradi törvényszék uzsorabirosa Bacs Jánosé mezőtelegi lakost, aki a félkiló tejfelért 1 pengő ötven fillért fogadott el, árdragítás vétsége címén 150 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Höpfner táncestély a Szigligeti Színházban csütörtökön, május 20-án este 7 órakor.

BUTORT színeset MEZEI-től
 Háló, kombinált és előszobák. Konyha újdonások.
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

Hirdetmény. A vas- és fémipari szakosztály felhívja azon tagjai figyelmét, akik május 5-től 12-ig bezárólag faezenet igényeltek, utalványukat folyó hó 15-ig okvetlenül vegyék át, mert a lezárt utalványokat meg nem hosszabíthatjuk és a ki nem kapott szénért felelősséget nem vállalunk. Valamint akik május hóban enyvvet, denaturált szeest igényeltek, azok is átvehetik utalványukat. Elnökség.

Ülést tartott Kassán a Tudomány és Művészetpolitikai Bizottság. A Magyar Tudósító jelenti: A kassai kulturhét keretében hétfőn délelőtt ülést tartott Kassán a kultuszminiszterium Tudomány és Művészetpolitikai bizottsága vitéz Haász Aladár miniszteri osztályfőnök vezetésével. A napirenden igen érdekes kérdések szerepeltek, így a kassai Művészeti és Városi Képtár létesítése. Indítvány hangzott el művésztelep felállításáról és a művészet-re káros műkereskedelem megrendszabályozásáról. Az ülésen országos művészkataszter felfektetését kérték. A bizottság foglalkozott még a Városi Könyvtár, a színház és az iskolák ügyével és indítványozták, hogy induljon mozgalom a Felvidéki Intézet felállítására.

APOLLO Filmszínházban Pénteken indul
 Karády Katalin és Jávor Pál legújabb világfilmje
Opiumkeringő
 Többi szerepekben Baksa S. László, Greguss, Petrovich, Papolczy
 Csütörtökön utoljára: **Tigrisek ura**

BELVÁROSI
 „Férfi hűséget” feldümuló óriási sikerű DAROCZY-film,
KÉSŐ
 Bulla, Muráthy, Jávor, Sárdy
 Kedvezményes jegyek 19-től érvényesek Jegyelővét 12-1-ig

Fiatalságunk legszebb emlékeit eleveníti meg a Csendes-Oceán ismeretlen szigetén lejátsszó tengeri-film
ROBINZON a CASINOBAN

FELHÍVÁS AZOKHOZ, AKIK A KELETI FRONTON KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜLTEK
 Szegebről jelenti: (MTI) A katonai parancsnokság felhívja mindazokat, akik a szovjet elleni harcok során kitüntetésben részesültek, fényképeiket állománytestükhöz mielőbb személyesen vagy postán juttassák el. A fénykép hátlapjára nevéük, rendfokozatuk, csapattestük, a kitüntetés és a kitüntetést közlő Honvédségi Közlöny száma irandó fel.

Az Actio Catolica 96. sz. filmkritikája
 „TALPRAESETT LEANY”. Könnyű fajsúlyu filmbohózat a pletykalavina jellemzésére. Nem kifogásolható.
 „EGY BOLOND SZAZAT CSINÁL”. Lehetetlenül hihetetlen meséjű magyar filmburleszk, erkölcsi hiba nélkül.
 NYÁRI EGYETEMET RENDEZNEK KOLOZSVÁRON. Kolozsvár. (MTI.) A kolozsvári egyetemen nyári egyetemet rendeznek, amelynek előadásai június 1-től 15-ig tartanak.
 Höpfner táncestély a Szigligeti Színházban csütörtökön, május 20-án este 7 órakor.

Felhívás a tűzifakereskedőkhöz
 Nagyvárad tñj. város polgármestere 11.209-1943-IX. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:
 A m. kir. belügyminiszter ur 71.197-1943. IV. sz. körrendeletére felhívom a város lakosságát, hogy az 1943-44. évi tűzifaévvadra szükséges tűzifamennyiséget még a nyári hónapok folyamán a lehetőséghez képest a helyi kereskedőknél szerezzék be.
 Egyben nyomtatékosan és ismételtén felhívom a kijelölt nagyváradi tűzifa nagy- és kiskereskedőket, hogy kötelesek jelen hirdetményem megjelenésétől számított 48 óra alatt a Közélemezési Hivatallhoz kötelesséiket írásban bejelenteni. A bejelentésben feltüntetendő mikor, mivel, mily tűzifamennyiség leszállítására kötöttek szerződést, a tűzifa kitermelésének helyét és azt is fel kell tüntetni, hogy a kötést mikor terjesztették fel a földművelésügyi miniszteriumhoz jóváhagyás végett, valamint, hogy a kötést a miniszterium jóváhagyta-e, vagy nem, s ha igen milyen szám alatt. Nagyvárad, 1943 május hó 8-án. Dr Soós s. k., polgármester.

SPORT

Ülést tartott tegnap este a NAC labdarugó szakosztálya

Rónay Ferenc edző beszámolt a diósgyőri pontostozkodásról

Kedden este 8 órai kezdettel tartotta meg a NAC labdarugó szakosztálya szokásos heti értekezését.

Az összejövetelen letárgyalták a folyóügyeket és szóba került a 16-i üres vasárnap megfelelő mérkőzés-sel való kitöltése is. Mert — mint már előzetesen jelentettük — a vezetőség a Ferencvárost szeretne volna lehozni erre a napra, azonban a Fradának a Nagybányai SE-vel szemben van egy látogatási kötelezettsége és nem jöhet. Így az az általános vélemény alakult ki, hogy ha megfelelő ellenfelet nem kaphat a csapat, akkor inkább legyen ez a vasárnap pihenő. A tárgyalások még folynak egyes csapatokkal, tehát még nincs lezárva a vasárnapi program.

Végül Rónay Ferenc edző számolt be a diósgyőri mérkőzésről. Ő is megállapította, hogy a válogatott

Szorgalmasan készülődnek a NAC kerékpárosok a kolozsvári és pesti versenyekre

A NAC kerékpáros szakosztálya ma és csütörtökön kiadós edzést tart az új műuton. Ez a gyakorlat már előkészület a 16-án rendezendő kolozsvári kerületi versenyre, majd pedig a 23-ára kitűzött budapesti országos kerékpáros viadalra.

A zöldfehér kerékpárosok nagy szorgalommal készülődnek a fenti versenyekre s minden bizonnyal a jól kiérdemelt eredmény sem fog elmaradni.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, MAJUS 13.
Budapest I.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő, Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Sovinszky László szalonzenekara.
- 11.15 Berliói városi opera zenekara.
- 11.40 Külföldi híradó.
- 12.10 Rendőrzsenkar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Vidák József cigányzenekara.
- 15.00 Rádiózenekar.
- 16.00 Baska István dr előadása.
- 17.00 Szomolányi János katonanótákat énekel, kíséri Horváth Jancsi cigányzenekara.
- 17.20 Goethe elbeszéléseiből felolvasás.
- 17.50 Verdi: A végzet hatalma, nyitány.
- 18.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadás-sorozata.
- 18.25 Berzenyi László dr és Villax István dr magyar nótákat zongorázzik.
- 18.40 Fegrdinándy Géza előadása.
- 19.00 Hangképek a Fényes cirkuszról.
- 19.20 Tanczen.
- 19.40 A Gyurkovics lányok. Vígjáték.
- 22.10 Szórakoztató zene.
- 22.50 Magyar nóták.

Budapest II.

- 19.00 Francia nyelvtanítás.
- 19.30 A Székesfővárosi Zenekar.

miatt pihenni kényszerült Perényi hiánya nagy hátrányt jelentett a jóképességű DiMÁVAG csapata el-

Vasárnap rendezik meg a leventék mezei futóversenyét

Közel 1500 ifju vesz részt a nagyszabású versenyen

Vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel nagy mezei versenyt rendeznek a leventék a Szálka-dombi gyakorló-téren. Részt vesznek rajta az összes iskolán kívüli leventék és külön csoportban az összes középiskolás leventék.

A győzteseket értékes díjakkal fogják jutalmazni. Mintegy 1500 indulóra számít a rendezőség, ami azt jelenti, hogy Nagyváradon még nem

len. A fiuk egytől-egyik szívvel és lélekkel játszottak, az egyik pont elvesztéséért senki sem okolható. A DiMÁVAG góljai igen szerencsés körülmények között születtek meg, ez a magyarázata, hogy a pontokon meg kellett osztzkodni.

A szakosztály tudomásul vette Rónay edző jelentését, mert hiszen a bajnokság továbbra is nyílt és azért továbbra is teljes erejével küzdhet a csapat.

volt ilyen nagyarányú mezei futó-verseny.

A különböző korcsoportok részére kiírt távokat holnapi számunkban közöljük.

A jelenlegi verseny már a múlt vasárnapra ki volt írva, azonban a nagy esőzés miatt elmaradt, ellenben 16-án már minden körülmények között, tehát rossz idő esetén is megtartják a mezei versenyt.

Férfi ruhákat, használtakat legjobban árón vehet, eladhat

MOLNÁR

használatra üzletében Bémer-tér 1. (udvarban), Hívásra házhoz jövök.

SZÍNHÁZ

Gyurkovics fiuk

— Operett felújítás a Szigligeti Színházban —

Békebeli hangulatot teremtett a Szigligeti Színházban a Gyurkovics fiuk felújítása, típusok vonultak fel, amelyeket Herczeg Ferenc a való életből ragadott ki néhány évtizeddel ezelőtt, de amelyek ma a régi jó idők levendula-illatát árasztják magukból, kissé valószínűtlenül hatnak s mégis kedvesek, mert egy

elmúlt, könnyebb, szebb és gondtalanabb világ emlékeit idézik vissza. Farhas Imre, aki színpadra vitte ezeket a figurákat, nem sokat változtatott sem rajtuk, sem pedig a Gyurkovics-regények levegőjén, sőt még fokozta itt-ott az ártatlan pajzanságok báját és humorát. Üditő ez a darab, nem okoz fej-

törést, de az ostobaságokat sem halmozza a mai operettek mértéktelenségével s azért mégis minden részében fordulat s megkapó. Amellett kitűnő színészi feladatok megoldására nyújt alkalmat s ezt ki is használta a Szigligeti Színház szerencsésen összekombinált operett és prózai együttese: mindenki kedvvel és odaadással játszott, táncolt és énekel, csupa szín, melegség, báj és feszültség volt az előadás, ugyogy a közönségnek zavartalan szórakozásban volt része.

Daniss Győző a kemény és szigorú, de leányával és annak udvarlójával, a fiatal huszárnéknéssel szemben minduntalan ellágyuló ezredes igen jól mintázta meg s Pákozdi szeretetreméltó, vidám, mozgékony síhedert alakított Gyurkovics Géza huszárnéknés szerepében. De az előadás legvonzóbb teljesítményeit Göndör Klári és Kemény Zizi nyújtotta. Aranyosak, közvetlenek voltak, pompásan kidolgozták minden jelenetüket s míg Göndör Kláriban, a szubretthen drámai készségek csillantak meg, Kemény Gizi, a prózai színésznő az operett-naiva szerepkörében is kiválóan rátermettnek mutatkozott. Igen rokonszenves volt Szógi Arany s úgy a Gyurkovics fiuk ötös, mint pedig a Gyurkovics lányok hetes csoportja kellemesen illeszkedett bele a darab mozgalmas jeleneteibe.

A rendezés Daniss Győző érdeme, a zenekart Szathmáry vezette kifogástalanul.

HETI MŰSOR:

Szerdán este: Gyurkovics fiuk, A-bérlet.

Csütörtökön este: Mária főhadnagy.

Pénteken este: Mondj igazat.

Szombaton délután: Mária főhadnagy.

Szombaton este: Egy bolond százat csinál, premier bérlet.

Vasárnap délután: Kata, Kitty, Katica.

Vasárnap este: Gyurkovics fiuk.

Május 20-án este: Hedi és Margit Höpfner, a berlini Allami Opera vi-

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

JÓHANGU cimbalom olesón eladó. Cim a kiadóban. 827

KÖNYHA-MÉRLEGET megvételre keresek. Cimet a kiadóba kérek. 826

KÉTSOROS tangó-harmonikát megvételre keresek. Cimet ármegjelöléssel a kiadóba kérek. 825

Modern rádió asztali eladó. Szent Anna-u. 33, Varga. 21

H. V. Morton: Az Üdvözítő nyomában, 2 kötet vászonkötésben, arany metszéssel eladó. Cim a kiadóban. 639

Eladó kombinált szekrény, kétszemélyes rekamie, asztal, két szék. Iványi Ödön-u. 5. Asztalos műhely. 720

Templom-téren villamos megálló mellett nagy felken épült masszív magánház eladó. Érdeklődni dr Dobay, Könyves ügyvédeknel, Szaniszló-u. 4. Telefon 11-15. 25

Eladó Keleti Smirna szőnyeg 3x2, 36-os félcipő, szandál fiunak. Széchenyi tér 2. ajtó 5. 33

Zongora és pianino, Ehrbár gyártmányu, páncélszerkezetű eladó. Cim: Jurászik hangszerkészítőnél, Sasfalota. 35

Törköly takarmányozásra naponta kapható váradszőlői Sörgyárban. 32

BEKÖLTÖZHETŐ 4 szobás, konyha és fürdőszobás, kertes házat központban megvételre keresek. Címeket a kiadóba kérek. 923

Különféle

Gyümölcsfa permetezőanyagok, gazdánikotn, pronikol, gabonasziszikirtó, kémlelőpapír Szacsavay-u. 17, pincébe. 1

Pertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű férgék irtását 38 évi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 513

Új cserépkályhák készítését, cserépkályhák átrákasát, szabadalmazott fűtőszekerekkel, készíti Besenyei István kályhás, Huszár-utca 23. Telefon 34-08.

Paragázzal poloskát, molyt, petéit mindenből felelősséggel irtja, Csutorás, Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Állást nyee

17-20 éves fiatal ember munkásnak azonnal felvétetik. Jelentkezni a lap hirdalposztályaánál.

Keresek azonnal szoptatós dajkát, Dr Kónya, Szaniszló-utca 21. 27

Tűzőnő felvétetik, cipőüzem, Galamb-u. 5. 34

Szoptatós dadát vidékre keresek. Lovassyné, Bábaképezde. 36

Állást keres

Gyakorlott gépirónő és irodai munkerő délutáni irodai munkát vállal. Cim a kiadóban. 31

Elveszett

Találtatott férfi fehérnemű. Igazolt tulajdonosa átveheti a kiadóban. 30

Jugatlan

Eladó ház vasut közelében egy két és egy, egyszobás konyhás, éles, kamrás lakással, nagy udvarral és szőlőskerttel, a 2 szobás lakás azonnal elfoglalható, ára 35 ezer pengő. Egy 2 holdas szőlő lakással azonnal átvehető. Több telek eladó. — Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74.

Lakás

CSERELAKÁST adok 3, esetleg négyszobást, komfortost havi 70-80 pengő bérért. Parkett, balkon, fürdőszoba, állandó napfény, I-ső emeleten, cserébe kérek négyszobás, kertes magánházat, lehetőleg központban. Cimet a kiadóba kérek. 830

Csinosan butorozott szobát fürdőszobával keresek Rákóczi-ut közelében. Cimet a törvénytörés portásánál kérem leadni. 31

ADATULAJDONOS.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

76-és felelősszerkesztő: Felolvasó kiadó: Dr. Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc Szent László-nyomda R-P kiadója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.